

135. Wet aanpak misstanden incassodienstverlening schiet z'n doel voorbij

JEROEN VELDHUIS

Recent lanceerden de Christen Unie en de PvdA een initiatiefwet die misstanden in de incassobranche moet tegengaan.¹ Helaas is dit een gemankeerd voorstel dat niet goed doordacht is.

Doel

Het wetsvoorstel wil, de titel zegt het al, misstanden in de incassodienstverlening aanpakken. Daarnaast beoogt het de kwaliteit van incassodienstverlening te verbeteren door incassomedewerkers te verplichten bepaalde diploma's te halen.

In de toelichting bij het wetsvoorstel worden als misstanden genoemd het: incasseren van onterechte vorderingen, ten onrechte in rekening brengen van kosten, niet inzichtelijk maken van kosten en uitoefenen van ontoelaatbare druk bij de incasso. Opvallend genoeg wordt ook het incasseren van verjaarde vorderingen als misstand aangemerkt. Een verjaarde vordering moet net zo goed betaald worden als een niet verjaarde vordering. Verschil is enkel dat betaling van een verjaarde vordering niet in rechte kan worden afgedwongen.²

De Koninklijke Beroepsorganisatie voor Gerechtsdeurwaarders ('KBvG') merkt terecht op dat de misstanden die de aanleiding vormen voor het wetsvoorstel enkel zien op incassobureaus en dus niet op deurwaarders en advocaten.³ Hierover later meer.

Doelgroep

Onduidelijk is of het wetsvoorstel ziet op alle soorten incasso's of enkel op consumentenincasso's. Naar de letter van de wet vallen alle types incasso onder het wetsvoorstel. Uit de toelichting blijkt echter dat het wetsvoorstel is geschreven voor consumentenincasso's. Dit blijkt onder meer uit de verplichting voor een incassobureau om aan te geven waar de consument zich kan melden als hij de vordering niet in één keer kan voldoen en om mee te

werken aan een schuldhulptraject⁴, er een klachtenregeling voor consumenten komt⁵ en de Autoriteit Consument en Markt toezichthouder wordt. Voorts lijkt er geen rekening gehouden te zijn met de Richtlijn terugdringen betalingsachterstanden bij handelstransacties.⁶ Het is beter om de doelgroep te beperken tot consumenten. Dit geldt temeer omdat in de toelichting niet blijkt van misstanden bij handelsvorderingen en overheidsincasso's.⁷

Incassovordering

Een incassovordering is een vordering waarvoor buitengerechtelijke incassokosten in rekening worden gebracht op grond van artikel 6:96 lid 2 sub c BW.⁸ In de toelichting op de wet staat echter dat een incassovordering vorderingen zijn "*waarvoor buitengerechtelijke incassokosten in rekening kunnen worden gebracht*". Dit maakt nogal een verschil. Worden geen incassokosten gerekend, dan geldt de wet dus niet. Ook vorderingen op basis van de Wet consumentenkrediet ('WCK') vallen niet onder de reikwijdte van het wetsvoorstel, omdat voor die vorderingen geen incassokosten verschuldigd zijn.⁹

Incassodienstverlening

Er komt een register, waarin alle incassobureaus zich moeten registreren. Sta je niet in het incassobureauregister, dan mag je geen incassodiensten verrichten.¹⁰ Als incassobureau wordt aangemerkt iedereen die aan incasso-

1. <https://www.christenunie.nl/nl/incassowet>.

2. Artikel 6:3 lid 1 BW.

3. Brief KBvG d.d. 10 augustus 2016 met reactie informele consultatie wettekst en toelichting Wet aanpak misstanden incassodienstverlening.

4. Artikel 4 lid 2 sub f wet introduceert (impliciet) een wettelijke recht op een betalingsregeling voor alle soorten incasso's.

5. Artikel 4 lid 2 sub j wet. De toelichting op dit artikel rept enkel over consumenten.

6. Richtlijn 2011/7/EU. De wet ter implementatie van deze richtlijn is op 16 maart 2013 in werking getreden en hierbij zijn maximale betaaltermijn in het BW vastgelegd. Het recht op een betalingsregeling (zie voetnoot 4) is strijdig met deze richtlijn.

7. In toelichting komt men niet verder dan dat uit onderzoek zou blijken dat 30% van de creditmanagers vermoedt wel eens te maken hebben gehad met een malafide incasso-organisatie. Over overheidsincasso's zegt de toelichting niets.

8. Artikel 1 wet.

9. Artikel 34 WCK en rechtbank Leeuwarden 9 augustus 2005, ECLI:NL:RBLLE:2005:AU0576.

10. Artikel 3 wet.

dienstverlening doet.

Onder incassodienstverlening verstaat het wetsvoorstel *“het voor een natuurlijk persoon of rechtspersoon innen van een incassovordering of het voor een natuurlijk persoon of rechtspersoon bedrijfsmatig overnemen van incassovorderingen”*. Dus niet alleen incassobureaus zich moeten registreren, maar ook alle advocatenkantoren en deurwaarderskantoren die (weleens) aan incassodienstverlening doen.

Onduidelijk is waarom enkel het incasseren van (al dan niet gekochte) vorderingen door een natuurlijk persoon of rechtspersoon onder het begrip incassodienstverlening valt. Een maatschap, vof, cv en een rederij – die geen van allen rechtspersoonlijkheid bezitten – die aan incassodienstverlening doen, hoeven zich niet te registreren. Ook kunnen deze samenwerkingsverbanden zich niet registreren als incassobureau, want dat recht is enkel voorbehouden aan natuurlijke personen en rechtspersonen.¹¹ Ook buitenlandse partijen kunnen zich niet registreren als incassobureau en terecht zet de KBvG daar vraagtekens bij.¹²

Uitzonderingen

Advocatenkantoren en gerechtsdeurwaarderskantoren moeten niet onder deze wet komen te vallen. De geconstateerde misstanden zien immers niet op deze twee groepen. Daarnaast zijn advocaten en gerechtsdeurwaarders al aangesloten bij een beroepsorganisatie, geregistreerd in een register en onderworpen aan onafhankelijke tucht-rechtspraak. Verder moeten advocaten en deurwaarders hun kennis al verplicht op niveau te houden door jaarlijks een bepaald aantal opleidingspunten te halen. Voor personeel van een advocatenkantoor dat geen advocaat is, geldt dat ze slechts zaken mogen behandelen als ze voldoende bekwaam zijn en dan nog enkel onder toezicht van een advocaat.¹³ De huidige eisen voor advocaten en deurwaarders zijn strenger dan die in het wetsvoorstel. Het wetsvoorstel heeft voor de incassodienstverlening door advocaten en deurwaarders geen enkele toegevoegde waarde.

Conclusie

Er moet nog veel gebeuren, wil dit voorstel een volwaardig wetsvoorstel worden. In de huidige vorm schiet het zijn doel voorbij. Omdat het wetsvoorstel evident bedoeld is voor consumentenincasso's en incassobureaus, moet het daartoe ook beperkt worden. Wordt ongetwijfeld vervolgd...

Jeroen Veldhuis is als advocaat werkzaam bij Visser & Van Solkema Advocaten te Amsterdam

11. Artikel 2 lid 3 wet.

12. Brief KBvG d.d. 10 augustus 2016 met reactie informele consultatie wettekst en toelichting Wet aanpak misstanden incassodienstverlening.

13. Regel 38 Gedragsregels 1992.